

การพัฒนาทักษะปฏิบัติพื้นฐานเรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบ เพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

The Development of Basic Practical Skills in Beautiful Printmaking through Peer-Assisted Learning with Skill Worksheets for Fourth-Year Primary School Students

^{1*}พฤตินันท์ คำนิ่ม Phrutthinan Damnim

^{2**}ประภาศ ปานเจียง Prapas Panjiang

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

*First author, e-mail: phrutthinan.dam016@hu.ac.th

**Corresponding author, e-mail: pprapas@hu.ac.th

Received March 22, 2025; Revised April 7, 2025; Accepted: August 10, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติพื้นฐานทางการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะเรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ 2) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนบ้านควนประกอบ อำเภอท่งทราย จังหวัดพัทลุง จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพและได้รับคะแนนความถูกต้อง 4.75 และความเหมาะสม 4.76 (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยเท่ากับ 1.00 ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.40-0.60 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.40 และค่าความเชื่อมั่น 0.89 และ (3) แบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และค่าความเชื่อมั่น 0.70 ผลการวิจัยพบว่า (1) ทักษะการทำภาพพิมพ์ของนักเรียน

มีแนวโน้มพัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะในระดับสูงสุด (\bar{x} =4.81, S.D. = 0.42)

คำสำคัญ: การพิมพ์ภาพ; การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน; ทักษะปฏิบัติพื้นฐาน

Abstract

This research article aimed to (1) compare students' basic practical learning skills through skill worksheets on beautiful printmaking using a peer-assisted learning approach, (2) assess the satisfaction of the 4th grade students towards the peer-assisted learning management with skill training. This research article is experimental research. The sample consisted of 30 Grade 4/1 students from Ban Khuan Prakob School, Kong Ra District, Phatthalung Province, selected using a multi-stage random sampling method. The research instruments included (1) A peer-assisted learning management plan integrated with skill worksheets, which was validated with a content accuracy score of 4.75 and a suitability score of 4.76. (2) A learning achievement test, which showed a content validity index (CVI) of 1.00, difficulty index ranging from 0.40–0.60, discrimination index between 0.20–0.40, and a reliability coefficient of 0.89. (3) A student satisfaction questionnaire, with a CVI of 1.00 and a reliability coefficient of 0.70. The results showed that (1) Students' printmaking skills significantly improved at the .01 level of statistical significance. (2) Students expressed the highest level of satisfaction toward the peer-assisted learning approach combined with skill worksheets (\bar{x} = 4.81, S.D. = 0.42).

Keywords: Printmaking; Peer-Assisted Learning; Basic Practical Skills

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะชื่นชมความงามมีความสุข สนุกสนาน มีความภูมิใจในตนเอง และมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์จะช่วยให้การทำกิจกรรมศิลปะพัฒนาผู้เรียนทางด้านร่างกายจิตใจสติปัญญาอารมณ์สังคมตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตัวเอง และเพื่อบ่มบ่มเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เหมาะสมกับสังคมสมัยใหม่ โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะที่เน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การใช้จินตนาการ และการแสดงออกทางศิลปะ ในหลักสูตรนี้มีการกำหนดให้การ

เรียนการสอนศิลปะมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะด้านศิลปะ เช่น การพิมพ์ภาพ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีโอกาสได้ทดลองใช้เทคนิคต่างๆ และสร้างสรรค์ผลงานที่มีความหมาย ซึ่งสามารถช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

จากสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนศิลปะระดับประถมศึกษา มักเกิดจากความเชื่อที่ว่า 1. ปัญหาด้านทรัพยากรและงบประมาณ หนึ่งในปัญหาสำคัญในการจัดการเรียนการสอนศิลปะในระดับประถมศึกษา คือการขาดแคลนทรัพยากรและงบประมาณ โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์หรือสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะทางศิลปะของเด็กได้ ครูหลายคนต้องพยายามปรับตัวด้วยการใช้วัสดุท้องถิ่นหรือวัสดุรีไซเคิลแทน เพื่อให้การเรียนการสอนยังสามารถดำเนินไปได้ (Smith & Johnson, 2021) การขาดทรัพยากรทำให้นักเรียนไม่ได้รับโอกาสในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ 2. การขาดครูที่มีทักษะเฉพาะทางด้านศิลปะ การขาดครูผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เกิดในการสอนศิลปะในระดับประถมศึกษา ครูหลายคนไม่ได้รับการฝึกอบรมเฉพาะทาง จึงอาจไม่มีทักษะในการสอนศิลปะที่เหมาะสม ส่งผลให้เด็กไม่สามารถพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่ ดังที่ Anderson & Lee (2022) ได้เน้นถึงความจำเป็นของการฝึกอบรมครูให้มีทักษะและเทคนิคที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทางศิลปะของเด็กๆ 3. การจำกัดเวลาเรียนศิลปะในตารางการเรียนการสอน เวลาที่จัดสรรสำหรับการเรียนศิลปะในระดับประถมศึกษา มักจะน้อยเมื่อเทียบกับวิชาอื่นๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาทักษะทางศิลปะของนักเรียน การเรียนศิลปะต้องการเวลาในการฝึกฝนและสร้างสรรค์งาน แต่ในหลายกรณีตารางเวลาไม่เพียงพอต่อการให้เด็กได้ทำงานศิลปะอย่างเต็มที่ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ (Brown, 2020) ปัญหานี้ อาจแก้ไขได้ด้วยการบูรณาการศิลปะเข้ากับวิชาอื่นๆ เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่ครบถ้วน 4. ความท้าทายในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ในบางโรงเรียนห้องเรียนศิลปะอาจไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ขนาดห้องเรียนไม่เพียงพอสำหรับกิจกรรมศิลปะ หรือขาดอุปกรณ์สำคัญอย่างโต๊ะและเก้าอี้ที่เหมาะสม ซึ่งทำให้เกิดข้อจำกัดในการเรียนการสอน ดังที่ Anderson & Lee (2022) กล่าวว่า การมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ดังนั้นการปรับปรุงห้องเรียนและสภาพแวดล้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ปัจจุบันการสอนศิลปะระดับประถมศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมภาพพิมพ์ เนื่องจากครุมองว่าเป็นกระบวนการที่ยุงยากและขาดอุปกรณ์ ส่งผลให้นักเรียนขาดโอกาสพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และทักษะการแก้ปัญหา กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่จึงเน้นไปที่การวาดภาพและระบายสีที่จัดเตรียมง่ายกว่าอย่างไรก็ตาม งานภาพพิมพ์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Balsley (2015)

ที่ชี้ให้เห็นว่า กระบวนการเรียนรู้ผ่านศิลปะภาพพิมพ์ช่วยส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและสายตา รวมถึงพัฒนาการของสมองตามแนว Brain-Based Learning (BBL) นอกจากนี้สุภาวดี พึ่งฉิ่ง (2562) ยังกล่าวไว้ว่า กิจกรรมศิลปะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านกระบวนการคิดและการแสดงออกของเด็ก โดยควรคำนึงถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นักวิจัยเสนอแนวทางการใช้ บทเรียนวัสดุ และ นวัตกรรมทางการศึกษา มาเป็นเครื่องมือเสริมในการจัดการเรียนการสอนภาพพิมพ์ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่นเดียวกับชญุตว์ อินทร์ชา (2561) ที่ได้นำเสนอแนวทางการใช้ เทคนิคเพลาแม่พิมพ์เจลาติน และ สีธรรมชาติจากท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ ลดการใช้สารเคมี และเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการสร้างสรรค์อย่างปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มและการทำงานร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และการจัดกระบวนการเรียนการสอนควรมีการฝึกฝน ซ้ำๆ บ่อยๆ แบบฝึกทักษะปฏิบัติพื้นฐานจึงเป็นสื่อที่มีความสำคัญ และสามารถนำแบบฝึกมาใช้ร่วมกับวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติพื้นฐานทางการเรียนวิชาศิลปะ เรื่องภาพพิมพ์สวยงามของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านควนประกอบ จังหวัดพัทลุง และเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนศิลปะในห้องเรียน ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียน ผ่านการใช้แบบฝึกทักษะปฏิบัติพื้นฐาน เรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติพื้นฐานทางการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองและมีวิธีดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** เนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 สาระที่ 1 ทศนศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องภาพพิมพ์สวยงาม ตาม

หลักสูตรโรงเรียนบ้านควนประกอบ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนแผนจัดการเรียนรู้ 4 แผน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 1) ประชากร คือ กลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายไพรวลัย จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ 1. โรงเรียนบ้านนาทุ่งโพธิ์ 2. โรงเรียนบ้านป่าแก่ 3. โรงเรียนบ้านพุด กรป. กลาง 4. โรงเรียนบ้านคู 5. โรงเรียนบ้านควนประกอบ 6. โรงเรียนบ้านวังปรัง 7. โรงเรียนบ้านตัน ประคู้ และ 8. โรงเรียนวัดควนขี้แรด 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนบ้านควนประกอบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

ขั้นที่ 1 การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) สุ่มเลือก โรงเรียน หนึ่งแห่งจากกลุ่มโรงเรียนทั้งหมด (จาก 8 โรงเรียนในเครือข่ายไพรวลัย) โดยโรงเรียนจะเป็นหน่วยสุ่มหลักในขั้นตอนแรก

ขั้นที่ 2 การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) หลังจากเลือกโรงเรียนแล้ว จะทำการสุ่มเลือก ห้องเรียน หนึ่งห้องจากโรงเรียนที่เลือก โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (การจับฉลาก) ได้ห้องเรียน 1 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 30 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 แผน รวม 12 ชั่วโมง ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสม

3.2 แบบฝึกทักษะปฏิบัติพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ ใช้ตารางเกณฑ์ประเมินทักษะการพิมพ์ 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสม

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินค่าความสอดคล้องของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ปรากฏว่า ผ่านเกณฑ์ นำไป Try out ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเชื่อมั่นจากสูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟาของคอนนัคได้ เท่ากับ 0.81 (Cronbach, 1951)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

4.1 ให้นักเรียนทำแบบวัดทักษะปฏิบัติพื้นฐานก่อนเรียน เรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกหัดทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 รูป ใช้เวลา 60 นาที

4.2 สอนตามแผนจัดการเรียนรู้เรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกหัดทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 แผน รวม 12 ชั่วโมง

4.3 ให้นักเรียนทำแบบวัดทักษะปฏิบัติพื้นฐานหลังเรียนเรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกหัดทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 รูป ใช้เวลา 60 นาที

4.4 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกหัดทักษะ จำนวน 15 ข้อ

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กัน (Dependent Samples)

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติพื้นฐานทางการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่องภาพพิมพ์ สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติพื้นฐาน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	\bar{x}	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	13.47	3.84	-21.634	.000**
หลังเรียน	30	25.23	3.38		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 13.47 ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียน เท่ากับ 25.23 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ดังนั้น นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ดังตารางที่ 2

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ผลการประเมิน
1	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.86	0.37	มากที่สุด
	กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ และดึงดูดความสนใจของนักเรียน	5	0	มากที่สุด
2	การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.63	0.67	มากที่สุด

	ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างนักเรียน			
3	แบบฝึกทักษะมีความชัดเจนและ เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.9	0.4	มากที่สุด
4	การเชื่อมโยงเนื้อหากับการเรียนรู้ แบบเพื่อนช่วยเพื่อนช่วยให้เข้าใจ เนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.9	0.4	มากที่สุด
5	การจัดกิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการ คิดและการสร้างสรรค์ของนักเรียน	4.87	0.37	มากที่สุด
	ด้านครูผู้สอน	4.8	0.45	มากที่สุด
6	ครูผู้สอนอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับภาพ พิมพ์สวยงามได้อย่างชัดเจนและ เข้าใจง่าย	4.8	0.41	มากที่สุด
7	ครูมีวิธีการสอนที่ช่วยกระตุ้นให้ นักเรียนสนใจในการเรียนรู้	4.83	0.46	มากที่สุด
8	ครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือเมื่อ นักเรียนมีข้อสงสัยได้อย่างเหมาะสม	4.83	0.38	มากที่สุด
9	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความ คิดเห็นและสอบถามได้อย่างเต็มที่	4.77	0.57	มากที่สุด
10	ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ สนุกสนานและเป็นมิตร	4.73	0.45	มากที่สุด
	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.8	0.47	มากที่สุด
11	การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนช่วยให้ นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับภาพ พิมพ์สวยงามได้ดีขึ้น	4.7	0.47	มากที่สุด
12	แบบฝึกทักษะช่วยเสริมสร้างทักษะ การทำงานด้านศิลปะของนักเรียน	4.7	0.54	มากที่สุด
13	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.73	0.52	มากที่สุด
14	การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนช่วยสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มเพื่อน	4.93	0.25	มากที่สุด

15	นักเรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะด้านศิลปะได้ดียิ่งขึ้น	4.87	0.57	มากที่สุด
รวม		4.81	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.81$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.8$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หัวข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและดึงดูดความสนใจของนักเรียน ($\bar{x}=5$, S.D. = 0) รองลงมา คือ การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มเพื่อน ($\bar{x}=4.93$, S.D. = 0.25) หัวข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักเรียน ($\bar{x}=4.63$, S.D. = 0.67)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะปฏิบัติพื้นฐานเรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติพื้นฐาน หลังเรียนโดยการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งพบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจาก แบบฝึกทักษะปฏิบัติพื้นฐานการพิมพ์ภาพเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยคำนึงถึงรูปแบบที่น่าสนใจและมีความเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ ให้ความรู้มากขึ้น ผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกได้ด้วยตนเอง จึงช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้นเกิดความมั่นใจที่จะเรียนรู้ และยัง ช่วยเสริมให้ทักษะคงทนโดยการฝึกทันทีหลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องนั้นๆ ฝึกซ้ำๆ หลายครั้งจากเนื้อหาที่เรียนมาจนเกิดความชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุนันทา สุนทรประเสริฐ ที่กล่าวว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัด คือ สื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่ง ที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่งๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้นๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2544) และสอดคล้องกับแนวคิดของถวัลย์ มาศจรัส ได้ให้คำจำกัดความของแบบฝึกทักษะว่า เป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมมีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจบทเรียนด้วย

ตนเองได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะให้เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้มากที่สุด โดยในแบบฝึกทักษะมีคำสั่งที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน สื่อความหมาย ได้ดี มีการจัดลำดับกิจกรรมและขั้นตอนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีรูปแบบที่น่าสนใจ สอดคล้อง กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ข้อความมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และใบเฉลยกิจกรรมมีความถูกต้องชัดเจน รวมไปถึงแบบทดสอบในชุดการเรียนรู้มีความ ครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผล เหมาะสมกับ เวลาที่สอน สามารถสร้างความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้และช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น (ถวัลย์ มาศจรัส, 2548)

2. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยการเรียนรู้ แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด หัวข้อที่นักเรียนพึงพอใจมากที่สุดลำดับแรกคือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและดึงดูดความ สนใจของนักเรียนรองลงมา คือ แบบฝึกทักษะมีความชัดเจนและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เต็มที่ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้แบบเพื่อน ช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ ในแต่ละกิจกรรมครูมักจะให้คำยกย่องชมเชยในผลงานของนักเรียน ให้กำลังใจ และสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้นักเรียนมีแรงผลักดันที่จะทำ ผลงานชิ้นต่อไปจนประสบความสำเร็จ นอกจากนั้นการใช้ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบโดยเน้นให้ นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินไม่น่าเบื่อหน่าย เกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติในขั้นตอนต่อไปเรื่อยๆ ตามหน่วยการเรียนรู้ และนักเรียนยังสามารถนำ หลักการและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข พฤติกรรม ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของสมชาย แสนดี ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า เมื่อนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้กับเพื่อนและได้รับการสนับสนุนจากแบบฝึกทักษะที่ เหมาะสมจะช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและพึงพอใจต่อการ เรียนมากขึ้น (สมชาย แสนดี, 2565)

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทักษะปฏิบัติพื้นฐานด้านภาพพิมพ์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีปัจจัยนำเข้าหลัก คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบบฝึกทักษะภาพ พิมพ์ และแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนิน กระบวนการพัฒนา

กระบวนการในโมเดลนี้ประกอบด้วยสองส่วนหลักที่ทำงานควบคู่กัน ได้แก่ การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเน้นให้นักเรียนจับคู่ แลกเปลี่ยนความรู้ และให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน และ การใช้แบบฝึกทักษะ ที่เน้นการปฏิบัติจริง การฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง และการทบทวนเนื้อหา ทั้งสองกระบวนการนี้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นวัฏจักร โดยมีปฏิสัมพันธ์และการส่งต่อข้อมูลระหว่างกัน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ที่คาดหวังจากการดำเนินตามโมเดลนี้คือ นักเรียนจะมีทักษะปฏิบัติพื้นฐานด้านภาพพิมพ์ที่พัฒนาขึ้น มีความเข้าใจในหลักการและกระบวนการสร้างภาพพิมพ์เบื้องต้น และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ร่วมกันและการฝึกฝนอย่างเป็นระบบตามกระบวนการที่ออกแบบไว้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

บทสรุป

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะปฏิบัติพื้นฐานเรื่องภาพพิมพ์สวยงามโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถสรุปผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัยได้ดังนี้

1) ทักษะปฏิบัติพื้นฐานของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ นักเรียนมีผลคะแนนทักษะปฏิบัติพื้นฐานสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังเรียน

2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในระดับมากที่สุด นักเรียนรู้สึกพึงพอใจกับการเรียนรู้เรื่องภาพพิมพ์โดยใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะ ทั้งในแง่เนื้อหา วิธีการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ซึ่งสนับสนุนให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติพื้นฐาน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติพื้นฐาน โดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะเป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านทักษะปฏิบัติพื้นฐาน ที่ดีขึ้นตามลำดับและสามารถบรรลุเป้าหมาย หลักฐานตามจุดประสงค์ได้ และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ครูควรปรับเนื้อหาให้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน

2. ครูผู้สอนและผู้สนใจสามารถนำหน่วยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะไปประยุกต์ใช้ โดยควรฝึกให้นักเรียนได้ปฏิบัติทักษะอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องหลังจากเรียนจบเนื้อหา เพื่อสร้างความชำนาญ ความมั่นใจ และลดความวิตกกังวลของผู้เรียน ทั้งนี้ ควรฝึกให้นักเรียนใช้เทคนิคและวิธีการตามขั้นตอนต่างๆ จนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในห้องเรียนและชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การวิจัยครั้งนี้ได้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คนจากโรงเรียนบ้านควนประกอบ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนอื่นๆ หรือบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผลการวิจัยมีความหลากหลายและสามารถประยุกต์ใช้ได้กับกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น

2. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะในเรื่องอื่นๆ เช่น การนำศิลปะและวัฒนธรรมมาใช้ในการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจและทักษะในด้านต่างๆ รวมทั้งสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ครั้งถัดไป

3. ควรมีการเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับแบบฝึกทักษะกับนวัตกรรมการเรียนรู้อื่นๆ เช่น การเรียนรู้แบบใช้เทคโนโลยีหรือการเรียนรู้จากโครงการ เพื่อดูความแตกต่างในประสิทธิภาพการเรียนรู้ และเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาทักษะของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ชญัตว์ อินทร์ชา. (2561). การประยุกต์ใช้วัสดุธรรมชาติในการเรียนรู้ศิลปะภาพพิมพ์. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาศิลปะและการออกแบบ*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548). *แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย แสนดี. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนระดับประถมศึกษา. *วารสารการศึกษาศาสตร์พัฒนาครู*, 14(2): 88-102.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). *แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านแบบฝึกหัด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาวดี พึ่งฉิ่ง (2562). *การใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดและการแสดงออกของเด็ก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การศึกษา.
- Anderson, J., & Lee, K. (2022). *Education and learning environments*. Oxford University Press.
- Balsley, J. (2015). Printmaking and child development: A brain-based learning approach. *Art Education Journal*, 67(3): 45-52.
- Brown, T. (2020). *The importance of art education: A comparative study*. London: Art & Society Publishing.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3): 297-334.
- Smith, J., & Johnson, L. (2021). Overcoming resource constraints in elementary art education. *Journal of Arts in Education*, 12(4): 67-82.

